

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z powództwa B. S.

przeciwko W. S.

o rozwód,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 czerwca 2023 r.,

wniosku powoda o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w S. K. S. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w S., sygn. I C 1688/21,

**pozostawia wniosek bez rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

W datowanym na 20 marca 2023 r. pełnomocnik powoda – B. S. wniósł o wyłączenie sędziego K.S. od orzekania w sprawie I C 1688/21. Jako powód wyłączenia podano wadliwość – w ocenie wnioskodawcy – powołania sędziego na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego.

Pismem procesowym z 25 kwietnia 2023 r. wnioskodawca wskazał, że celem złożonego wniosku jest podważenie statusu jako sędziego, niezawisłości sędziego, niezależności Sądu. Jako podstawę wniosku wskazano art. 26 § 2 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 1904, dalej: „ustawa o SN”).

Pozwana wniosła o oddalenie wniosku powoda.

Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z 11 maja 2023 r. postanowił przekazać wniosek powoda Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wywiedziony w niniejszej sprawie wniosek o wyłączenie sędziego K. S. należało pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z brzmieniem art. 26 § 2 zd. 1 ustawy o SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. W myśl zaś art. 26 § 3 tego aktu wniosek, o którym mowa w § 2, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

Lektura wywiedzonego w niniejszej sprawie wniosku o wyłączenie jednoznacznie wskazuje, że jego istotą jest kwestionowanie prawidłowości powołania sędziego, a przez to podważanie uprawnienia do pełnienia przez sędziego K. S. czynności jurydycznych.

Odnosząc się do użytej we wniosku argumentacji, nie można zapominać, że kwestionowana przez wnioskodawcę procedura powołania Krajowej Rady Sądownictwa, a tym samym jej pozycji ustrojowej, była przedmiotem kontroli konstytucyjnej przeprowadzonej przez Trybunał Konstytucyjny, którego orzeczenia w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Są nimi związane zatem wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, w tym także organy stosujące prawo (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 października 2022 r., I NWW 142/22). W efekcie kontroli konstytucyjnej, przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18, uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173

oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Skutki tego rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego wiążą zatem także Sąd Najwyższy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2018 r., III PK 71/17).

We wniosku odwołano się do także do uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20). Uchwała ta nie może mieć jednak samoistnego znaczenia normatywnego, co jest konsekwencją rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2020 r., I NWW 63/20). W wyroku z 20 kwietnia 2020 r., Trybunał Konstytucyjny orzekł, że uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20, OSNKW 2020, nr 2, poz. 7) jest niezgodna z: „a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.), c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, nr 61, poz. 284 ze zm.)” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20). Z kolei w postanowieniu z 21 kwietnia 2020 r. rozstrzygając spór kompetencyjny stwierdzono, że: „Sąd Najwyższy – również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego – nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190)”. Dalej wskazano, że „na podstawie art. 10, art. 95 ust. 1, art. 176 ust. 2, art. 183 ust. 2 oraz art. 187 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, dokonywanie zmiany w zakresie określonym w punkcie 1 lit. a należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy”. W odniesieniu zaś do powołania sędziów przez Prezydenta RP jednoznacznie wskazano, że „na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście,

definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego”, a także, że „art. 183 Konstytucji nie przewiduje dla Sądu Najwyższego kompetencji do sprawowania przez ten organ nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kompetencji, o której mowa w art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tej kompetencji” (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 21 kwietnia 2020 r., Kpt 1/20).

Przypomnieć należy, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów nie ma możliwości kwestionowania prawidłowości powołania sędziego przez Prezydenta RP (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2022 r., I NWW 130/21). Powołanie przez Prezydenta RP rozstrzyga w sposób definitywny kto jest sędzią (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 lutego 2023 r., I NWW 191/21).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 26 § 3 ustawy o SN orzekł jak w sentencji.

MR

[ał]